

NEZLOMNÝ
(UNBROKEN)
PRESSKIT K FILMU

Předmluva

„Když jsem poprvé slyšela Louieho Zamperiniho v telefonu, což bylo více než před deseti lety, zrovna jsem hledala nějaký dobrý příběh. Vyprávěl mi o mnoha letech svého života plného zážitků tak významných a tak nepravděpodobných, a já věděla, že jsem našla mnohem víc než jen dobrý příběh. Našla jsem asi ten nejpodivuhodnější životní příběh, jaký jsem kdy slyšela.

Žasla jsem nad každým životním zvratem: divoké mládí, mimořádná rychlost, která ho přivedla až na olympiádu a k setkání s Hitlerem, hrůzné hodiny bombometčíka ve 2. světové válce, pád letadla, 47 dnů a 2000 mil jako trosečník na záchranném člunu se žraloky kroužícími kolem, tajfun, hladovění, zajetí, urputný boj válečného zajatce o přežití, roky trápení s posttraumatickou stresovou poruchou, a pak konečný, nádherný okamžik vykoupení. To byla doslova legenda.

Zavěsila jsem telefon a hned první z nespočetných dnů, které jsem trávila v Louieho společnosti, jsem si uvědomila, že zde bylo ještě něco, co mě dokázalo zasáhnout mnohem hlouběji než samotný příběh, který jsem si vyslechla. Byl to člověk, který ten příběh prožil. To, co dělalo Louieho skutečně výjimečným, a co učinilo jeho život významný pro nás všechny, nebyl pouhý sled událostí, které jeho život tvořily, ale způsob, jakým těmto událostem čelil, to, jak dokázal sebrat sílu uprostřed všeho utrpení, nalézt radost ve ztrátě, odpuštění čelíce krutosti, i naprosté beznaději. Pro něj byla tato životní odysea dar, lekce, která ho naučila, jak snášet rány života a nalézt štěstí. Jeho smích byl nespoutaný, protože se díval sám na sebe a viděl požehnání. Nejúžasnější věc na tomto obdivuhodném muži bylo to, že si přál, abychom my všichni viděli ve svých životech to, co on viděl v tom svém. Jeho příběh je pro nás darem.

Bylo velkým privilegiem a nepopsatelným potěšením poznat Louie Zamperiniho a vyprávět příběh jeho života. S nadšením očekávám film Angeliny Jolie, úžasný film, který zachycuje nejen dramata prožitých let, ale především nezkrtného, odvážného a nesmírně inspirujícího člověka s ohromným srdcem.“

— Laura Hillenbrand

*“Část vás stále věří, že můžete bojovat a přežít, bez ohledu na to, co ví vaše mysl.
Dokud je tu život, je stále naděje. A to, co se stane, je v rukou Božích.”*

— Louie Zamperini

Držitelka ceny Akademie® ANGELINA JOLIE režíruje a produkuje film **Nezlomný**, výpravné drama, které popisuje neuvěřitelný život olympijského běžce a válečného hrdiny Louise „Louie“ Zamperiniho, kterého hraje JACK O'CONNELL ('71, *Hvězda kriminálu*), který po zřícení letadla během 2. světové války přežil 47 dnů na záchranném člunu a poté byl chycen japonským námořnictvem a poslán jako zajatec do válečného tábora.

Film byl natočen na základě populární knihy „*Nezlomený*“ (*Unbroken*) od LAURY HILLENBRAND (autorka knihy „*Seabiscuit: An American Legend*“), ze které přenesl na

plátna kin neuvěřitelný a inspirující skutečný příběh Louieho Zamperiniho o vítězství nad utrpením a o houževnaté síle lidského ducha.

Děj filmu se odehrává na pozadí katastrofy 2. světové války v oblasti Pacifiku, a sleduje životní cestu Louieho od bezstarostného mladého darebáka k boji znaveného, ale stále ještě vzdorujícího válečného zajatce, který se stane majákem naděje pro národ utápějící se v celosvětovém válečném konfliktu. Jeho příběh, či spíše každická stránka rozsáhlého příběhu bratrů ve zbrani, kteří bojovali a obrátili běh dějin 20. století, je jednou z tragédií vedoucí k triumfu – ukazuje, co znamená vybojovat si svým způsobem cestu ze tmy ke světlu.

V této poutavé legendě společně s Jackem O'Connellem hraje DOMHNALL GLEESON (série filmů *Harry Potter*) a FINN WITTROCK (*Stejná srdce*, film z produkce HBO) v roli kapitána Russella Allena „Phil“ Phillipse a seržanta Francise „Mac“ McNamary – dvěma letci, se kterými Zamperini přežil nebezpečné týdny ve vlnách Pacifiku. Rolí vojenských kolegů, ze kterých se nečekaně během společných letů nebo v táborech válečných zajatců stanou přátelé, se zhostili GARRETT HEDLUND (*TRON: Legacy*) jako kapitán John Fitzgerald, JAI COURTNEY (*Divergence*) jako Hugh „Cup“ Cuppernell, JOHN MAGARO (*Box*) jako Frank Tinker, LUKE TREADAWAY (*Souboj Titánů*) jako Miller a ROSS ANDERSON (*The Silent Storm*) jako Blackie. Pro japonského herce MIYAVI je role nemilosrdného dozorce tábora desátníka Mutsuhiro Watanabe, označovaného muži, kterým velí, jako „The Bird“ (Pták), anglicky mluvený debut.

Film produkuje Angelina Jolie (*V zemi krve a medu*, připravovaný *By the Sea*), CLAYTON TOWNSEND (*Čtyřcítka na krku*, *Ženy sobě*), MATTHEW BAER (*Hodina pravdy*, připravovaná *Maggie*) a ERWIN STOFF (*Den, kdy se zastavila Země*, *Na hraně zítřka*). Pro připravovaný film sestavila Angelina Jolie štáb, který zahrnoval na cenu Akademie® jedenáctkrát nominovaného kameramana ROGERA DEAKINSE (*Skyfall*, *Tahle země není pro starý*), filmový architekt JONA HUTMANA (*Lepší pozdě než později*, *Cizinec*), střihače TIMA SQUYRESE (*Pí a jeho život*, *Tygr a drak*) a držitele Oscara® WILLIAMA GOLDENBERGA (*Argo*, *Seabiscuit*), návrhářku kostýmů LOUISE

FROGLEY (*Quantum of Solace*, *Dobrou noc a hodně štěstí*) a hudebního skladatele ALEXANDRE DESPLATA (*Králova řeč*, *Podivuhodný případ Benjamina Buttona*).

Filmový scénář sepsali držitelé Oscara® JOEL COEN & ETHAN COEN (*Tahle země není pro starý*, *Opravdová kuráž*), RICHARD LAGRAVENESE (*Liberace! Voda pro slony*) a WILLIAM NICHOLSON (*Bídníci*, *Gladiátor*). Výkonnými producenty filmu jsou MICK GARRIS (*Jízda na střele*), THOMAS TULL (*Godzilla*) a JON JASHNI (*Pacific Rim – Útok na Zemi*).

PŘED PRODUKČÍ

Cesta k vykoupení:

Stručná historie Louieho cesty

„Dotáhl jsem to takhle daleko a odmítl se vzdát, protože, a bylo tomu tak po celý můj život, jsem vždycky dokončil závod.“

—Louie Zamperini

Když 2. července 2014 Louie Zamperini ve věku 97 let zemřel, nebyl v tichosti oplakáván, ale vítězně oslavován jako opravdový americký hrdina. Tento bývalý olympionik, jehož dlouhý, neuvěřitelný a inspirující život byl popisován jako jeden z největších příběhů o vítězství ve 20. století, prožil to, co lze stěží pochopit. Jeho příběh ochromujícího zoufalství překonaného nezdolnou vůlí a vykoupení nadále slouží jako poselství naděje pro miliony lidí, kteří byli ovlivněni a inspirováni tím, co prožil.

A to vše začalo před téměř sto lety.

Jako mladík v kalifornské Torrance byl Louie, nejmladší syn italských přistěhovalců, nenapravitelný delikvent, který se vloupával do domů, kradl v obchodech a rval se s kýmkoli, kdo se opovážil se mu postavit. Jako teenager zaměřil Louie, i díky setrvalému povzbuzování svého staršího bratra Petea, svou nezkrotnou energii do běhu, k němuž prokázal překvapivé nadání. Po celé zemi lámal tento 19letý „Torrance Tornado“ rekord za rekordem, až se probojoval ke kvalifikaci na olympijské hry v Berlíně

1936, a překvapil všechny, které potkal, počínaje slavným atletem a svým týmovým kolegou Jesse Owensem až po muže, který přivedl lidstvo téměř k celosvětovému zničení: Adolfa Hitlera.

Jako většina lidí své generace odložil mladý student své sny stranou v okamžiku, kdy vypukla druhá světová válka, a přihlásil se do armády. Jeho vojenská kariéra ho dovedla až do jednotek amerického letectva, a odtud se podporučík Zamperini vydal na četné mise po celém Tichomoří – bylo to obavy vzbuzující povolání, kdy přibližně polovina jeho kolegů letců válku nepřežila. V dubnu 1943 měl Louieho vadný letoun B-24 Liberator *Zelený sršeň* při záchranné misi v jižním Pacifiku poruchu motoru a zřítíl se do moře a osm z jedenácti členů posádky při nárazu zahynulo.

Louie a jeho dva přeživší kolegové ze *Zeleného sršně*, Russell Allen "Phil" Phillips, kapitán letadla, a seržant Francis "Mac" McNamara, střelec, byli unášeni mořskými proudy v šest stop dlouhém a dvě stopy širokém záchranném člunu v otevřeném Pacifiku po mnoho týdnů. Mac vydržel neuvěřitelných 33 dnů – přežil sedm náletů japonských bombardérů a všudypřítomné žraloky kroužící kolem záchranného člunu, než podlehl hladu, dehydrataci a vyčerpání. Louie a Phil vydrželi celkem 47 dní, což je historický rekord přeživších na člunu, a nakonec je proudy a doznívající tajfun zanesly na dva tisíce mil vzdálený břeh atolu Marshallových ostrovů.

Jakmile zahlédli zemi a snažili se k ní doplavit, byli zajati japonským námořnictvem a uvězněni v prvním z několika táborů pro válečného zajatce. Během více než dvou let trýznivého zajetí trpěl Louie a jeho spoluvězni hlady, nemluvě o nepředstavitelném mentálním a fyzickém mučení. Duševně narušený velitel věznice Mutsuhiro Watanabe, nazývaný muži „The Bird“ (Pták), si vybral právě Louieho pro své pro sadistické a brutální činy.

Louie přežil toto nelidské martyrium v nejdrsnějších oblastech válkou zmítaného Japonska ještě předtím, než se dozvěděl, že 20. srpna 1945 (dva týdny poté, co přes 4 tuny těžká bomba nazvaná „Little Boy“ (Malý chlapec) zničila Hirošimu), že spojenečtí vězni byli osvobozeni a že válka skončila. Jak Laura Hillenbrand píše v příběhu Louie Zamperiniho: *„Nezlomený: Druhá světová válka - příběh o přežití, odolnosti a vykoupení“*: "Uprostřed oslavujících lidí, stál Louie na třesoucích se nohou, vyhublý,

nemocný a zmáčený. V jeho unavené mysli se znova a znova opakovala dvě slova: „Jsem volný! Jsem volný! Jsem volný!“

Veterán, který toho tolik prožil, se vrátil domů do jižní Kalifornie, ale jeho život se navždy změnil. Louie trpěl nočními můrami a svazující duševní poruchou, která se stane lékařskou diagnózou a dostane své jméno až o několik desetiletí později: posttraumatická stresová porucha. Stejně jako nespočetně dalších hrdinů, kteří se vrátili z krutých vězeňských táborů s nočními děsy, které po probuzení vystřídalo peklo dne, i pro Louieho byl takovýto poválečný život obrovský boj. Čtyři roky po svém věznění stále bojoval s panickou úzkostí, alkoholismem a démony, kteří přicházeli pokaždé, když šel spát.

Teprve až když Louie a jeho novomanželka Cynthia slyšeli mladého pastora reverenda Billyho Grahama mluvit v září 1949, pochopil, že musí odpustit. Přijal křesťanství a jeho život se zcela změnil. V následujících letech se Louie věnoval šíření spirituality, síle ducha a odpuštění... Zašel dokonce až tak daleko, že odjel zpět do Japonska, aby se usmířil se svými mučiteli, kteří ho týrali hladem a bili ho do bezvědomí. Jen „The Bird“ (Pták) se s ním odmítl setkat.

Louieho příběh měl všechny předpoklady stát se nezapomenutelným filmem. Ve skutečnosti se společnost Universal Pictures již dlouho zajímala o jeho život. V roce 1957 studio získalo práva k Louieho knize „*Devil at My Heels*“ (*S ďáblem v patách*). Tehdy se počítalo s Tonym Curtisem, ale když se Curtis rozhodl pro film Stanleyho Kubricka *Spartacus*, byl projekt odložen dříve, než byl scénář navržen. Studio se po nějaké době opět pokusilo převést tento příběh na plátno. Ačkoli k filmu bylo v té době několik scénářů, žádný režisér se tomuto projektu nechtěl upsat.

Až v roce 2002 se všechno změnilo.

Louiemu Zamperinimu se ozvala autorka knihy „*Seabiscuit: And American Legend*“ Laura Hillenbrand. Čím více spolu mluvili, tím více byla Hillenbrand fascinována mužem, jehož životní krédo znělo „Pokud můžu, dokážu to“. Zeptala se, zdali její příští kniha může být o něm. Louie souhlasil, přestože svůj příběh sepsal už o mnoho let dříve.

Z knihy „*Nezlomený: Druhá světová válka - příběh o přežití, odolnosti a vykoupení*“ se stal okamžitě bestseller. Od jejího vydání v roce 2010 se v USA až do dnešního dne prodalo více než čtyři miliony výtisků.

O PRODUKCI

Louie se setká s „Jolly“:

Zrodilo se přátelství

„Svět, který jsme objevili, vás nemiluje tak, jako vás miluje vaše rodina.“

— Louie Zamperini

Film „*V zemi krve a medu*“ z roku 2011 je režijním i scénáristickým debutem Angeliny Jolie a vznikl jako vedlejší produkt její humanitární práce. Motivem filmu je milostný příběh odehrávající se na pozadí konfliktu devadesátých let v Bosně. Film poukazuje na násilí páchané na ženách a pro Angelinu to bylo natolik citlivé téma, že režii nedokázala svěřit nikomu jinému.

„Vůbec jsem neměla v plánu věnovat se režii“, říká Angelina. „Představovala jsem si, že jednoho dne skončím s filmováním a budu doma se svými dětmi. U režirování jsem skončila proto, že jsem neměla odvalu oslovit někoho jiného.“

Angelina si byla jistá, že chce režirovat film znovu, ale vůbec nebyla jistá, jaký film by to měl být. „Chtěla jsem, aby to bylo něco, co mám ráda a na čem mi záleží, protože režie vyžaduje, abyste se jí plně oddali, musíte trávit mnoho času bez své rodiny a věnovat jí mnohem více úsilí než hraní. Věděla jsem, že to nebude dobré, pokud by mě ten příběh nepohltil a necítila jsem jeho důležitost“, říká.

Když roku 2012 producent Matthew Baer ukázal Angelině pracovní scénář k filmu *Nezlomný*, Zamperiniho příběh ji ihned uchvátil. „Byla jsem překvapená návrhem scénáře, který jsem četla, ale až poté, co jsem přečetla Lauřinu knihu, jsem si věděla, že ten film chci režirovat,“ říká Angelina. „Stejně jako miliony čtenářů, kteří nejsou

schopni odložit knihu poté, co se do ní začety, byla jsem i já pohlcena neuvěřitelným příběhem Louieho cesty a Lauřinou brilantní schopnosti popsat události, které formovaly minulé století. Louieho generace vzešla z období Deprese“, pokračuje Jolie. „Byli to drsní, silní, tvrdě pracující lidé se smyslem pro rodinu a komunitu, ve které se i přes obrovskou nepřízeň osudu vzájemně podporovali. Když byli vyzváni, aby sloužili své vlasti, byli ještě chlapci, ale i přesto tak učinili. Udělali to pro nás bez ohledu na to, jaký měli strach, bez ohledu na to, jak daleko byli od domova.“

Během zpracování Louieho příběhu zjistila Angelina díky Baerovi, že Louie je její soused. „Louie z oken svého obýváku viděl na střechu mého domu“, směje se.

Téma filmu i souhra všech těchto událostí uchvátila Angelinu natolik, že pocítila, že se *musí* ujmout režie *Nezlomného*. Ale brzy zjistila, že režie tohoto filmu nebude tak snadný úkol. „Musela jsem o tu práci bojovat“, říká. „Musela jsem opravdu velmi tvrdě bojovat, abych dokázala ostatním, že na to mám, a později také, abych to dokázala sobě samotné. A samozřejmě abych to dokázala i Louiemu, což taky nějakou dobu trvalo.“

Když se Louie dozvěděl, že film bude režírovat známá herečka, chvíli mu trvalo, než té myšlence přivykl. Nebylo to ale dlouho a on jí přivítal do své rozvětvené rodiny. „Angie mi zavolala a řekla, že bude režírovat film“, řekl. „Znal jsem jí jen z televize, protože do kina už nechodím. Ale vím, že o ní říkají, že je to nejkrásnější dívka na světě. A pak přišla ke mně domů. Taková panenka! Zlatíčko! Ihned jsem viděl, že není jen krásná, ale i chytrá. Je velmi uvážlivá a má laskavé srdce. Pomyslel jsem si, co můžu chtít víc?“

Inspirována vyprávěním svého drahého přítele (Louie jí nazýval „Jolly“) se Angelina pustila se do práce. „Rozpracovala jsem scénář, vybrala z internetu obrázky, různě je k tomu přilepila a přišpendlila, nacpala jsem to všechno do pytle na odpadky a odvláčela do Universalu, kde jsem dělala psí kusy, abych přesvědčila studio, že na tu práci mám.“

Studio souhlasilo a schválilo film k realizaci. Angelina byla nesmírně šťastná. Avšak její práce teprve začínala. Ona a Baer strávili několik dalších měsíců

zpracováním scénáře, přípravou rozpočtu, výběrem vhodných herců a lokací, a Angelina víc a víc poznávala Louieho a jeho rodinu.

Vyvěste vlajku:

Nezlomný má zelenou

„Vždycky mi říkali 'šťastný Louie'. A není žádným tajemstvím proč.

— Louie Zamperini

Jelikož Louieho příběh je plný událostí, které se udály v průběhu téměř celého století, bylo nutné rozhodnout nejen to, jak vyprávět celý příběh, ale také *co všechno* z příběhu vyprávět.

Režisérka zaslala pracovní verzi scénáře Joelu a Ethanu Coenovým, se kterými se znala, a také měli společného agenta, aby jí řekli, zda mají zájem spolupracovat. Bratři Coenové, držitelé Oscara®, mají velmi specifické pojetí tématu a jen velmi zřídka píší scénáře pro jiné. Avšak bratři souhlasili s tím, že jde o dobrý příběh, který je zaujal. Jeden z Ethanových synů byl fanouškem knihy a Joel byl prostě zvědavý. Také načasování bylo tak akorát. Právě dokončili film *V nitru Llewyna Davise* a měli čas pracovat na scénáři.

Angelina se domnívala, že film by měl končit Louieho návratem z války, ačkoliv jeho život v Kalifornii, poté, co skončila válka, byl neméně fascinující a vydal by na další film. Bratři Coenové souhlasili.

Angelina, Baer, Stoff i studio byli nadšeni scénářem bratří Coenů. „To, co jsem se naučila od bratří Coenů“, říká Angelina, „bylo, že to, co cítíte, když jste odložili Lauřinu knihu, je to, co musíte cítit, když odcházíte z kina.“

V den, kdy studio odsouhlasilo definitivní verzi scénáře, a rozběhla se produkce, byl nejšťastnějším Matthew Baer, který strávil desítky let snahou o natočení filmu. A teprve když film byl oficiálně schválen studiem, Baer mohl konečně Louiemu říct, že po 57 letech čekání bude jeho příběh konečně natočen.

„Když jsem se dozvěděla, že studio film konečně schválilo, byla jsem tak rozrušená, že jsem se nemohla dočkat, až dorazím domů a povím to Louiemu“, říká Angelina. „Volala jsem Bradovi, řekla jsem mu, co se stalo, a dodala: „musíš jít na střechu a vyvěsit vlajku USC [Louieho alma mater]!“ Tak to udělal. Když jsem dorazila domů, volali jsme Louiemu a on se podíval z okna. Pak mi zavolal zpátky a zeptal se „to je pro mě?“, a tak jsem řekla, že ano, že jsme to dokázali.“

Režisérka přiznala, že převyprávět Louieho příběh znamenalo velkou zodpovědnost: „Občas jsem z toho v noci nemohla spát. Ale chtěla jsem natočit ten film, protože Louieho poselství je to, co opravdu potřebujeme, teď víc než kdy jindy. Louie není dokonalý člověk, ale přesto k němu můžeme my i naše děti vzhlížet. Byl tím, kdo nám připomene, co může dokázat každý z nás: neklesat na mysli, čerpat sílu ze své rodiny, odlišit strach od bolesti, definovat sílu přátelství, čelit temnotě a přesto se nikdy nevzdat.“

Při natáčení se Angelina kromě Louieho, coby svého zdroje inspirace, obracela pro radu a podporu i na autorku knihy „*Nezlomený*“, Lauru Hillenbrand. „Žádný filmař nemůže mít lepší zdroj informací a inspiraci než je kniha Laury Hillenbrand“, říká Angelina. „Laura vše pečlivě studuje a věnuje pozornost detailům, a díky tomu to tak vnímají i čtenáři. Píše přesvědčivě, dokáže zachytit významné historické okamžiky stejně jako důvěrné podrobnosti jednotlivých postav.“

Olympionici a bombardéry:

Herecké obsazení

*„Ta „nejlepší“ generace byla ta nejodolnější.
Byli jsme houževnatí, protože jsme byli všichni na stejné lodi.
Pomáhali jsme jeden druhému.“*

— Louie Zamperini

První a nejdůležitější otázkou při obsazování filmu bylo, kdo dokáže vhodně ztvárnit postavu Louieho, který mladý herec může hrát roli tohoto neobyčejného muže? „Byl to nesmírně náročný úkol“, popisuje Angelina. „Museli jsme najít někoho, kdo bude vykazovat nejen jistou fyzickou podobnost s Louiem, ale také někoho, s kým budou diváci chtít sdílet celý příběh... někoho, kdo by vypadal z tehdejší doby, ne příliš moderně. Musí to také být někdo, komu uvěříte, že je olympijský atlet, někdo, kdo dokáže přežít zřícení letadla, 47 dnů na moři v záchraném člunu, veškeré strádání a

samozřejmě také vydržet fyzické a duševní útrapy ve vojenském zajateckém táboru. Museli jsme najít někoho, kdo fyzicky zvládne všechny tyto věci a má osobnost.“

„Byl to náročný proces“, přiznává režisérka. Jack O'Connell, 23letý britský herec však dokázal hluboce zapůsobit. O'Connell debutoval v nezávislém festivalovém filmu *Taková je Anglie*, a následně se objevil v několika dalších nízkorozpočtových snímcích. Významněji na sebe upozornil v britském televizním dramatu *Skins* a naposledy se ukázal v dramatu z vězeňského prostředí *Hvězda kriminálu*.

„Ke konci konkurzu, když jsem ho slyšela, mě upoutal jeho skutečný přízvuk“, říká Angelina. „Pak jsem viděla záběry některých z jeho filmů, které v nedávné době natočil a všimla jsem si jeho zaujetí, porozumění hlubšímu obsahu filmu. A když jsem ho konečně potkala, nemohla jsem se neusmívat, protože na něm bylo něco zvláštního, na tom, jak se choval, jak mluvil o svém životě a své rodině, a to se pojilo i s Louiem a jeho příběhem. Viděla jsem, že je bojovník. Věděla jsem, že ve třidvaceti může nesnadné pochopit a předvést základní body příběhu – porozumění lásce, loajalitu, víře a odpuštění, to není všem bojovníkům vlastní. Ale čím víc jsme mluvili, tak jsem viděla, že Jack toto chápe a zvládne to.“

Co se týče O'Connella, byl si jistý, že je pro roli tím pravým. „Byl jsem nadšený a cítil jsem se poctěný, když mě pozvali na konkurz“, vzpomíná O'Connell. „Byl jsem naprosto ohromený, když jsem se dozvěděl, že jsem roli získal. Je to zcela určitě ta největší pocta v mém životě ztvárnit takovou legendu. Bez všech pochybností to byl opravdu náročný úkol. Není snadné porozumět fyzické i duševní odolnosti tohoto muže, natož ji ztvárnit.“

A tak zatímco role Louieho byla obsazena, byla zde ještě neméně důležitá role Louieho noční můry a hlavního mučitele, Mutsuhiro Watanabe, japonského vězeňského dozorce známého pod přezdívkou „The Bird“ (Pták), jehož životním posláním bylo, podle Laury Hillenbrand, „přinutit muže naprosto se podrobit“. „Nechtěla jsem, aby Watanabe byl nějakou karikaturou Japonce, který se mračí a mluví lámanou angličtinou. Skutečnou postavou Watanabeho byl inteligentní a vzdělaný člověk, který však byl po lidské stránce nevyrovnaný. Byl silou, kterou není radno opomíjet, a Laura Hillenbrand ho popisuje jako „úžasně vytvořené monstrum“.

Obsadit herce, který by mohl hrát takovou roli, bylo pro režisérku zásadní. „Byla jsem přesvědčena, že když hledáte herce, který má hrát někoho náladového a nemilosrdného, musíte najít někoho úplně opačného, nějakého prima chlapíka“, říká. „Hledali jsme herce, který by dokázal předvést mnohem hlubší stránku špatnosti. Neměli jsme ale vybraného nikoho konkrétního a mě pak napadlo „co zkusit rockovou hvězdu? Někoho, kdo jen tak chodí po jevišti, nemusí nic říkat a přesto je pánem? To většina herců neumí.“

Angelina prozkoumala současnou japonskou rockovou scénu, pátrala po někom, kdo by se mohl té role ujmout. Objevilo se jméno Miyavi. Problém však byl v tom, že tento pohledný, mladý rockový muzikant neměl o práci ve filmu zájem. Režisérku přesto zaujal. Učinila proto další pokus, a to prostřednictvím Yoko Narahashi, respektované ředitelky japonské castingové agentury. Yoko Narahashi ho oslovila, ale Miyavi jí vysvětlil, že nikdy neuvažoval o tom, že by se objevil ve filmu a ani nemyslí, že by o tom mohl kdy uvažovat. Angelina i přesto odjela do Japonska, aby se podívala na jedno z jeho vystoupení, po kterém měli dohodnutou schůzku. „Byl jako magnet, strhující, a když jsme spolu hovořili, pomyslela jsem si, že je skutečně oduševnělý, jeden z nejpříjemnějších lidí, jaké jsem kdy potkala.“

Angelina si byla jistá, že objevila pro roli toho nejlepšího člověka a nabídla tuto roli Miyavi. „Když jsem poprvé slyšel o tom filmu, nevěděl jsem vůbec nic, o čem film je a dokonce ani kdo je režisérem a vůbec jsem si nebyl jistý, jestli se do toho pustím nebo ne“, říká Miyavi. „Poté, co jsem se setkal s Angie, a ona mi vysvětlila, co má film publiku příběhem předat, změnil jsem názor. Zdálo se mi, že ten projekt má smysl.“

Dalšími důležitými rolemi byla postava Louieho nejlepšího přítele, kapitána Russella Allena „Phil“ Phillipse, duše letadel B-24 *Super Man* a *Zelený sršeň*, a Francise „Mac“ McNamary, střelce ze *Zeleného sršně*, se kterými Louie přežil pád letadla a poté i útrapy na záchranném člunu na moři. Pro tyto role vybrali producenti Domhnalla Gleesona, mladou hvězdu z filmů *Anna Karenina* a *Lásky čas*, coby Phila, a Finna Wittrocka z filmu *Noe* Darrena Aronofsky nebo z *Broadwaye Smrt obchodního cestujícího*, coby Maca.

Garrett Hedlund z filmu *V nitru Llewyna Davise* a *Na cestě* získal roli komodora Johna Fitzgeralda, jednoho z Louieho krajanů v zajateckém táboře. Australský herec Jai Courtney z filmu *Divergence* hraje Philova druhého pilota Hughu „Cup” Cuppernella, John Magaro z filmu *Vem si mou duši* je americký pilot střemhlavého bombardéru, v civilním životě operní zpěvák Frank Tinker. A nakonec držitel ceny Olivier Luke Treadaway z filmu *Podivný případ se psem* hraje Millera, jednoho z britských válečných zajatců.

Ztvárnění členů Louieho rodiny se ujali italští herci VINCENZO AMATO (seriál z produkce HBO *Impérium – Mafie v Atlantic City*) v roli Anthonyho, Louieho otce, a MADDALENA ISCHIALE (připravovaný *Sharkskin*) v roli Louise, Louieho matky. Australský herec ALEX RUSSELL (*Kronika*) ztvárňuje roli Petea, Louieho staršího bratra, a role sester Sylvie a Virginie hrají nové tváře TALIA MANO coby malá Sylvie a SAVANNAH LAMBLE coby teenagerka Sylvie, a ALICE ROBERTS coby mladá Virginie a SOPHIE DALAH coby teenagerka Virginie.

Nováček CJ VALLEROY a JOHN D'LEO z filmu *Mafiánovi* hrají role mladého Louieho a mladého Petea. Další obsazení tvoří herci z mezinárodního prostředí v rolích role letců, válečných zajatců, japonských hlídačů vojenských táborů, obyvatel Torrance, historických osobností či olympijských běžců.

Z Torrance do oblasti Tichomoří:

Návrh, lokalita a natáčení

*„Myslím, že nejtěžší věcí v životě je odpouštět. Nenávisť vás zničí.
Jestliže někoho nenávidíte, vaše nenávisť neubližuje jemu, ale vám samotným.
Skutečné odpuštění je úplné a konečné.“*

— Louie Zamperini

Jakmile byl *Nezlomný* studiem schválen, rozběhly se plány produkce a Angelina sestavila filmový štáb. Štáb zahrnoval zkušeného producenta Clayтона Townsenda, kameramana Rogera Deakinse, jedenáctkrát nominovaný na cenu Akademie, jehož

strhující záběry se objevily v takových dílech jako *Tahle země není pro starý*, *Opravdová kuráž*, nebo *Čistá duše* a *Skyfall*. Mezi dalšími byl i Jon Hutman, který s Angelinou spolupracoval na filmu *V zemi krve a medu* a *Cizinec* a figuroval jako filmový architekt ve filmech Nancy Meyers *Lepší pozdě než později* nebo *Nějak se to komplikuje*, nebo Louise Frogley, kostýmní výtvarnice, mezi jejíž úspěch patří například spolupráce Georgem Clooneym na projektech jako je *Dannyho partáci 3* a *Památkáři*, nebo film *Iron Man 3*. Tim Squyres, dvakrát nominovaný na cenu Akademie za svou práci na *Pí a jeho život* a *Tygr a drak*, dohlížel na střih spolu s Williamem Goldenbergem, který uchvátil diváky filmem *30 minut po půlnoci* a za svou práci na *Argo* si odnesl Oscara®. Hudbu k filmu složil na cenu Akademie šestkrát nominovaný Alexandre Desplat, který hudebně spolupracoval i na filmech jako je *Harry Potter a Relikvie smrti – část 1 a 2*, *Králova řeč* nebo *Philomena*.

Filmaři se zabývali tím, kde se film bude natáčet. Scénář vyžadoval krom jiného i natáčení ve vzduchu a na moři. Co se lokalit týče, bylo nutné najít malé americké městečko pozdních dvacátých let, vhodné místo pro Berlín roku 1936, Havaj, Pacifik a dva japonské zajatecké tábory.

„Těžko jsme mohli do těchto všech míst vycestovat, aniž bychom překročili rozpočet“, říká Townsend. „Takže jsme dali hlavy dohromady, abychom něco vymysleli. Zvažovali jsme několik míst včetně Havaje a Severní Karolíny. A nakonec se logickým výběrem zdála Austrálie. Terén je tam geograficky velmi různorodý a vyhovoval našim potřebám, také tam byla velmi dobrá filmařská základna s mnoha zkušenostmi a po daňové stránce to bylo také výhodné. A navíc jsme mohli hned začít natáčet ve dvou tamějších studiích.“

Austrálie byla jednomyslně odsouhlasena k natáčení *Nezlomného*. Přes veškerou náročnost předprodukčních prací byla Angelina a Matthew Baer v úzkém kontaktu s Louiem. A samozřejmě hlavní hrdinové filmu Louieho navštívili v Los Angeles ještě před odjezdem do Austrálie. O'Connell byl nadšený, když se dozvěděl, že bude mít příležitost setkat se s Louiem, od kterého získal neocenitelné informace o jeho životních zkušenostech. Během jedné z O'Connellových návštěv si herec povšiml

Louieho letecké bundy. Jako mnoho jiných památek i bunda byla něco nesmírně ceněného. Louie nechal herce, aby si bundu vyzkoušel. Padla mu perfektně.

A pak, s Louieho požehnáním se všichni herci i technický štáb a produkce přesunuli do Austrálie.

Rukopis Rogera Deakinse

Rukopisem kameramana Rogera Deakinse je bez diskuse dotčeno každé filmové dílo velkých režisérů, se kterými spolupracoval. Jeho úspěch je nezpochybnitelný a není žádný filmový žánr, který by nedokázal zpracovat přímo zázračně.

„Už nějakou dobu jsem chtěla pracovat s Rogerem. Nejen proto, že má jako kameraman bezkonkurenční pověst, ale proto, že mnoho lidí mi řeklo o jeho klidném a pohodovém působení na place... a stejně tak o jeho jednání s herci. Složitě natáčení vyžadovalo skutečného mistra a my všichni jsme se shodli na tom, že Roger je skutečný mistr, umělec. Opravdový génius, jehož přínos natáčení je nesmírně významný. Louieho příběh jsme zkrátka nemohli dělat bez něj.“

Deakins říká, že na projektu ho přitahovalo především množství výzev: „Co mě zaujalo, byla spletnost onoho muže a jeho života, cesty, na kterou se vydal a také konec toho všeho, jak sám sebe našel. Nebyl to jen obyčejný válečný příběh o přežití, bylo to něco úplně jiného než kterýkoliv film, který mě napadl. Ale bylo to skutečné. Bylo těžké si představit, že se to stalo, ale stalo se to.“

Uvěznění v Pacifiku

Natáčení *Nezlomného* začalo 16. října 2013 u pobřeží australského Queenslandu. Jako první se natáčela scéna utrpení vyhublého a oslabeného Louieho, Phila a Maca poté, co strávili několik týdnů ve vodách Pacifiku. Vyhladovělí, bez zásob, vystaveni povětrnostním vlivům a svým vlastním strachům.

Natáčení na moři znamenalo přemístit více než 150 lidí z bezpečí břehu queenslandského města Redland Bay mnoha kilometrů až do vod Raby Bay. „Náš první požadavek byl, aby mateřská loď zakotvila na moři – spolu s několika dalšími plavidly poblíž, s plovoucími pontony a čluny“, říká Townsend. „Nebylo to nic pro zbabělce.“

Samozřejmě to byla těžká práce, pro každého, ale nejvíc pro herce. Po celý den jsme je lovili ze člunu, kterým zmítají větry a mořské vlny, a pak se vraceli na mateřskou loď a kamery musely být znovu nastaveny, a pak zase zpátky do člunu“, říká Townsend.

„Zvládal jsem to dobře“, vzpomíná Gleeson. „První dny oceán ukázal svou moc a to byl pro nás dobrý základ k dalšímu natáčení. Byli jsme uvězněni na člunu, zažívali pocity klaustrofobie i agorafobie z nekonečné vodní plochy... Poukazovalo to na mimořádný charakter příběhu a problémy, které následovaly.“

Zde se také natočila řada klíčových scén: muži s pohledy upřenými na žraloky kroužící kolem člunu, pojídání mladého žraloka, kterého se jim podařilo po vyčerpávajícím boji ulovit a zběsilé spravování člunu poté, co byl zasažen střelami japonského letadla Zero, které kroužilo nad nimi.

Tyto dramatické scény jsou jen jedněmi z mnoha otřesných událostí, kterým muži museli čelit. To byla zkušenost, kterou Louie nikdy nezapomněl, zkušenost, která vyžaduje duševní i fyzickou sílu. „Nemůžete přežít bez své mysli“, řekl Louie, „rozhodl jsem se už na člunu, aniž bych těm dvěma něco řekl, že zaměstnám svou mysl nějakým pozitivním způsobem. Rozhodl jsem se, že každý den budeme vzpomínat, připomínat si písně a recitovat slova z paměti. Rozhodl jsem se vyzkoušet ty chlapíky, abych viděl, jak daleko do minulosti jejich paměť sahá.“

Wittrock vzpomíná na to, že během jeho návštěvy ještě před natáčením se Louieho ptal na jednu věc. Mac na člunu nepřežil a Wittrocka zajímalo, proč se to podle Louieho stalo. „Ptal jsem se Louieho, v čem vidí rozdíl mezi sebou a Macem. Museli přetrpět ve stejných podmínkách. Tak jakto, že on dokázal přežít?“, říká Wittrock. A Louie odpověděl, že si myslí, že Mac byl jako dítě, které nikdy nedostalo svou šanci.

„Myslel jsem na to, co mi Louie řekl, když jsme natáčeli“, vzpomíná Wittrock. „Mac se pořád díval jen dolů na žraloky a byl si jistý, že tam skončí. Phil se pořád díval nahoru k nebesům a modlil se. A Louie... ten se díval oběma směry. A myslím, že právě to mu pomohlo přežít.“

Každý další den filmování přinášel další a další komplikace. Ale režisérka i štáb vydrželi, zastavovalo se, pouze když bylo nutné znovu nastavit kameru nebo opravit hercům nalíčení.

Make up pro film vytvářela TONI G. Velmi úzce spolupracovala i s ARJEN TUITEN. „Makeup pro herce na záchranném člunu byl velmi důležitý. Museli jsme vytvořit velmi těžké spálení pokožky a ošlehání větrem v pěti různých stupních. Kluci jsou uprostřed oceánu, mají oteklé oči, a pak se objeví i puchýře. Kůže hrubne a vysychá, rty popraskají. K tomu všemu jsou ještě velmi vyhublí. Trvalo hodiny upravit zuby, které žloutnou a rozpadají se, stejně jako jejich oči. Museli jsme použít kontaktní čočky, aby měli oči podlité krví.“

Pro herce, stejně jako pro všechny, kteří ztvárňovali zajaté vojáky v japonských válečných táborech, nastal boj již o několik měsíců dříve, a ten boj obnášel i jistou oběť – jídlo. Pověštinou se ho museli vzdát. „Myslím, že jsem zhubl tak šestnáct kilo“, říká Wittrock. „Začal jsem s dietou ještě před natáčením, abych vypadal patřičně vyhuble. V New Yorku, kde žiji, jsem byl obklopen všelijakým pokušením a to bylo dost těžké. Ale na place jsme měli nutričního specialistu a dobrého kuchaře, který nám dělal skrovná jídla, a taky trenéra.“

Přísný režim herce stmelil: všichni tím museli projít a drželi pospolu. „Moc jsem ocenil Domhnallovu a Finnovu podporu“, říká O’Connell. „Občas jsem se cítil jako slabý článek. Hubnoucí protokol byl opravdu extrémní. Ale, jak říká Finn, měli jsme jídlo, připravil ho uznávaný šéfkuchař a bylo výživné. Upřímně, nikdy jsem se necítil zdravěji.“ A po krátké odmlce dodává: „Ale nechtěl bych to podstupovat znovu.“

A jak byl trénink víc a víc náročný, Gleeson rychle pochopil, že dieta je nic ve srovnání s tím, co si muži museli vytrpět. „Měli jsme tři jídla denně, bylo toho málo, ale přesto jsme jedli. Jistěže jsme měli hlad, ale nebyl to opravdový hlad. Ve skutečnosti jsme vůbec nezažili jejich utrpení a strádání. Spoléhalí jsme pouze na představitost, protože to, čím si prošli oni, to si prostě nelze představit.“

Vytvoření Kwajalein a Omori

Když skončilo natáčení na moři, štáb se přesunul do studia Warners poblíž australského Gold Coast, kde se měly natáčet záběry na člunu. Odtud se pak štáb přesunul do deštného pralesa v queenslandském Mount Tamborine, kde se natáčely

scény z ostrova Kwajalein, kde byl nechvalně známý japonský válečný tábor známý jako „Ostrov smrti“, skutečné srdce temnoty.

Poté, co Louieho a Phila zajalo japonské námořnictvo, se dostanou na Kwajalein, kde jsou vězněni v úzkých, špinavých kobkách plných červů, vyslýcháni a bití svými vězňiteli. Jsou přesvědčeni, že se odsud nemohou dostat živí. Z neznámého důvodu jsou však ušetřeni, ale Louie putuje do Omori, zajateckého tábora na okraji Tokia, a Phil je nákladním autem odvezen neznámo kam. Omori, typický japonský vězeňský tábor, byl postaven pro natáčení na okraji Brisbane v národním parku Fort Lytton.

TOMO MIYAGUCHI, jeden z technických poradců filmu, byl při natáčení obrovským přínosem při vybudování kulis Omori. Během uplynulých let nasbíral mnoho informací o Omori a dalších podobných táborech. „Mnoho válečných dokumentů bylo v Japonsku zničeno, nebylo tedy snadné zjistit něco o místech jako Omori. Museli jsme se spolehnout na americké záznamy, dokumenty z tribunálů pro válečné zločiny a také knihy napsané bývalými válečnými zajatci“, říká Miyaguchi.

Po několika týdnech natáčení v Omori skončilo a štáb odletěl na jih do Sydney točit scénu v Radio Tokyo, kam byl Louie dopraven, aby mohl do rádiového vysílání do USA říci své rodině, že je naživu. V budově rozhlasu se japonské vedení snaží pokoušet Louieho výborným jídlem, pohodlím a jinými výhodami a přimět ho tak, aby se zapojil do propagandistického vysílání, kde by vychvaloval své japonské vězňitele. Odmítl a byl vrácen do Omori. Louie řekl, že pochopil přesně to, co v tom okamžiku bylo v sázce. „Neexistovalo nic, co by mě přimělo mluvit proti mé zemi, bez ohledu na to, čím vším mě pokoušeli“, řekl. „Pochopili, že jejich pokusy uplatit mě byly marné.“

Přeměna Cockatoo Island na Naoetsu

Později se štáb přesunul do Sydney Harbor na Cockatoo Island, což je místo, které se trochu podobá Alcatrazu. Počátkem 19. století sloužil ostrov jako trestanecká kolonie, nyní je zde téměř 150 let jedna z největších australských loděnic. V opuštěných budovách Cockatoo Island vytvořili Hutman a jeho tým repliku zajateckého tábora Naoetsu, a také některé z ulic japonského přístavního města Yokohama.

Jak mizerný život měl Louie a jeho krajané v Omori, tak v Naoetsu to bylo ještě horší. Všichni muži byli nuceni k otrocké práci a válka – Japonsko mělo porážku jistou – se chýlila ke konci. Laura Hillenbrand v knize píše: „...v zajateckých táborech se děly ty největší krutosti, avšak Naoetsu bylo zvláštní místo, proslulo jako jedna z nejčernějších děr japonského císařství. Z mnoha pekel, které Louie v této válce poznal, bylo tohle místo tím nejhorším.“

Technický poradce Miyaguchi říká k historii tábora: „Naoetsu je považován za jeden z nejhorších táborů pro válečné zajatce v celém Japonsku. Chladné a větrné místo, zimy tu bývaly opravdu drsné a navíc tu byl ještě citelný nedostatek jídla a léků.“

Pro kameramana Rogera Deakinse bylo natáčení Naoetsu jen jedním z celé řady neobyčejných záběrů filmu. Všechny natočené záběry nesly jeho nezaměnitelný rukopis. „Snažím se rozlišovat různá období, myšlenka, že minulost je zlatá a budoucnost je něco jiného, a tak si přidáte pár filtrů, je falešná“, říká Deakins. „Příběh jako je tento, a jakýkoliv film vůbec, musí vtáhnout diváky, ale ne přes nějaké vizuální zařízení. Chcete, aby diváci měli pocit, že stojí opodál a dívají se na to, co se právě děje. V Naoetsu je to uhelný prach, temnota, atmosféra vlhkosti, a v Omori neustále žhnoucí slunce, život jako by se vytratil, všechno vyšisované...“

V Naoetsu se natáčely i další důležité scény zobrazující konec války: kapitán Fitzgerald ohlašuje zastavení nepřátelských akcí, následuje vyčerpávající pochod k řece, kde vězni očekávající opravu, zakouší očištné a osvěžující pocity z vody. Také se zde natáčela scéna, jak americké letectvo shazuje nad táborem potraviny, dárky, cigarety a letáky.

Hedlund shrnuje zkušenosti herců ztvárňujících spojenecké hrdiny, jak se dotýkají jeho postavy: „Fitzgerald byl skutečný vůdce, a pro mě bylo ctí, že jsem ho mohl hrát. Byl mučen, zmlácen, vytrhali mu nehty. Po válce byl vyznamenán Řádem cti a Stříbrnou hvězdou. Zřejmě patřil ke generaci 2. světové války, která nemluví o tom, co si prožila. Můj dědeček bojoval během války na Filipínách, a když se vrátil do Minnesoty a pracoval na farmě, nikdy nemluvil o tom, co zažil. Stejně jako Fitzgerald.“

Přes Torrance a Berlín

Po skončení natáčení v Naoetsu se společnost přemístila do Camden, města nedaleko Sydney, kde se natáčely scény z Louieho mládí. Interiéry domova Zamperiniových byly točeny ve Fox Studios v Sydney, scény z problematického dospívání se natáčely ve Werris Creek, nedaleko malého městečka Tamworth v Novém Jižním Walesu, které představovalo Torrance dvacátých let.

Werris Creek také poskytl filmařům vhodnou železniční stanici a vlaky, které šly snadno upravit na vlaky Southern Pacific z tehdejší doby. Malé bungalovy se podobaly těm kalifornským z dvacátých let, a díky tomu štáb našel dům odpovídající domu Zamperiniových.

Na předměstí Blacktownu se natáčely běžecké scény z berlínské olympiády v roce 1936, ve které Louie udělá obrovský dojem na diváky včetně Adolfa Hitlera, který žádá, aby mu představili „toho chlapce s rychlým finišem“.

Veškerá autentičnost by nebyla úplná bez odpovídajících kostýmů, o které se postarala Louise Frogley. „Oblečení bylo v tlumených barvách, bledé žluté, béžové a okrové, což navozuje dojem tehdejší doby,“ říká Frogley. „Něco podobného jsme chtěli i pro berlínské olympijské hry, jen byly oděvy více vzorované a stylizované. Při navrhování a vytváření oblečení pro rodinu Zamperiniových musíte použít svou představivost, přemýšlet o tom, jak ti lidé žili, co jedli, jestli měli auto a tak dále. Chcete, jejich oblečení korespondovalo s postavami i jejich životem.“

CJ Valleroye, který hraje mladého Louieho, také zaujaly dobové kostýmy. „Tehdejší šaty jsou opravdu jiné“, říká. „Děti si vytahovaly kalhoty vysoko, zapínaly si v nich pásek. Nosily šortky a šněrovací boty. Musel jsem to oblečení nosit dlouho, abych si na ně vůbec zvykl.“

Podobně to bylo s navrhováním vojenských uniforem pro natáčení. Louise Frogley spolupracovala s JOEM HOBBSSEM, expertem na vojenské uniformy, který bohužel během natáčení nečekaně zemřel. S jeho pomocí vytvořila soudobé vojenské oblečení. „Viděli jsme australské jednotky, americké vojáky a letce, japonské jednotky a válečné zajatce“, říká Frogley. „Joe dokázal najít tolik původních kusů oděvů, že jsme je

mohli použít při natáčení. Některé uniformy jsme ušili, vždy jsme museli brát v potaz i postavu, která bude uniformu nosit.“

Běžecké scény v Blacktownu byly pro herce nesmírně náročné, nejen pro svou fyzickou namáhavost, ale také proto, že běžecká obuv, kterou nosili atleti ve 20. a 30. letech, měla jen velmi málo společného se sofistikovanou, ergonomickou běžecskou obuví, jakou známe dnes. „Chvilí mi trvalo, než jsem si zvykl na běhání v tehdejších tretrách“, říká Valleroy. „Jsem ve školním běžecím týmu a věnuji se i přespolnímu běhu. Ale tohle bylo náročnější. Musel jsem se naučit běhat s rovnými zády a správně držet ruce a taky jak zrychlit na sprint.“

GREG SMITH, běžecký trenér, který trénoval herce pro scény s během, byl na tyto těžkosti připraven. „Atleti ve dvacátých a třicátých letech měli silnější spodní část těla, než je tomu dnes. Byli to obchodníci, dělníci, kteří měli velikou sílu, a jejich těla byla jinak stavěná. Běhávali ve vzpřímené pozici. V současné době jsou běžci mnohem vyšší a je tu mnohem víc pohybu vpřed, téměř náklonu. Po dni běhu v těchto botách byli někteří kluci docela rozlámaní.“

Super Man a Zelený sršeň:

Let a pád B-24

„Nikdy se nevzdávej, ať se děje cokoliv. Dokonce, i když už není kudy kam.“

— Louie Zamperini

Když byly běžecské scény natočené, štáb odcestoval zpět na sever na Gold Coast v Queenslandu, a v ateliérech Warner Australia Studio probíhala zuřivá letecká bitva mezi americkým bojovým letadlem B-24 *Super Man* a japonským letadlem Zero, což je úvodní scéna filmu. Další scénou bylo letecké neštěstí *Zeleného sršně*, které přežili pouze Louie, Phil a Mac.

Letoun *Super Man* byl vyroben v Mexiku a následně odeslán do Austrálie, kde mu byla doplněna otočná střelecká věž a bombardovací zaměřovač Norden. Letadlo pak bylo připojeno na gyrostatické zařízení, které simulovalo skutečné pohyby při pádu, zejména když se dostalo pod palbu.

Posádku *Super Mana* tvořili dva piloti, navigátor, bombometčík, radista a několik střelců. Mezi posádkou byli Hugh „Cup“ Cuppernell, Philův druhý pilot, a Clarence Douglas, letový inženýr, do jehož role byl obsazen Stephen J. DOUGLAS, skutečný

vnuk Clarence Douglase. „Když se můj otec doslechl, že se připravuje kniha, poskytl vydavatelům fotky mého dědečka“, říká Douglas. „Já nejsem herec. Pracuji pro nájemní domy v New Yorku. Ale když jsem slyšel o filmu, chtěl jsem se přidat a nabídl jsem se. Byl jsem nadšený, když mě obsadili do role mého dědy. Bylo to víc než jen vzrušení; byla to čest.“

Když se dotočily záběry *Super Mana*, začalo se pracovat na scénách havárie *Zeleného sršně*. Štáb taky natáčel první dny Louieho, Phila a Maca v záchranném člunu ve studiových vodních nádržích. Když byly tyto scény dokončeny, štáb odjel do tropického ráje v Airlie Beach v severním Queenslandu, kde vznikaly scény Louieho příprav na olympiádu v Tokiu v roce 1940 (která se nikdy nekonala), zatímco jeho kamarádi letci ve chvílích volna odpočívají... a nikdo neví, co je čeká.

Natáčení filmu *Nezlomný* trvalo 14 týdnů a skončilo 4. února 2014.

Do práce se nyní pustili vynikající střihač Tim Squyers a William Goldenberg, zatímco herci a štáb měli chvíli, aby se zamysleli nad Louieho odkazem... a co vše pro ně tato práce znamenala. O'Connell shrnul dojmy: „Louie byl opravdový americký hrdina s vlastnostmi, které zapůsobí na každého. Název filmu je *Nezlomný*, ale byly určitě okamžiky, kdy jsem se cítil přesně opačně. Byl jsem tlačěn za hranice svých možností. To vyžaduje hodně tvrdé práce a vytrvalosti.“

„Natáčení bylo nesmírně složité, a proto jsem vděčná za lidi jako je Roger Deakins a Joe Reidy. Celý štáb je mimořádný tým, který mi pomohl s každým aspektem natáčení, ať se jednalo o kaskadérské kousky, žraloky, záchranný člun, letouny, vizuální efekty, prostě všechno. Byla to výzva, ale myslím především na Louieho. Jeho příběh ukazuje, že každý může ze sebe vydat to nejlepší. Bylo to těžké, ale bylo to skvělé“, shrnuje režisérka.

www.unbrokenfilm.com